

LICENCIAADÁS
LICENCIAVÉTEL

Hasznos tudnivalók
vállalkozóknak

Licencia (licentia) a latin nyelvben - többek között - engedélyt jelent. Az iparjogvédelmi és szerzői jogok jogosultjait megillető kizárólagos jog gyakorlására kötött szerződés keretében és feltételei szerint kerül sor engedély, tehát licencia adására, - vételére. Soft-ware tekintetében is szokásos a licencia elnevezésű szerződés használata. Német nyelvterületen elterjedt a lizenz, angol nyelvterületen a license, licence elnevezés használata.

Szerződés:

A szerződésből kötelezettség keletkezik a szolgáltatás teljesítésére és jogosultság a szolgáltatás követelésére (Ptk. 198. § (1.))

Miért vesznek licenciát?

A licencia vevő a szellemi termék vételével megtakarítja a kutatás-fejlesztés idejét, minimálisra csökkenti kockázatát; növelni kívánja vállalkozásában a minőségi, technikai-technológiai színvonalat. A licencia adó jó hírneve növeli a licencia vevő tevékenységének eredményességét.

Miért adnak licenciát?

A licencia adó fejlesztési ráfordításainak ez az egyik megtérülési módja, tehát ezúton is kíván hasznosítani. Ha saját maga is hasznosít, további hasznosítás engedélyezésével akar többleteredményhez jutni.

Az okokat mindkét esetben tovább lehet sorolni.

Szabadalomra kötött hasznosítási (licencia) szerződés:

A hasznosítási szerződés (szabadalmi licencia szerződés) alapján a szabadalmas engedélyt ad a találmány hasznosítására, a hasznosító pedig köteles ennek fejében díjat fizetni.

A hasznosítási szerződés tartalmát (feltételeit) a felek szabadon állapítják meg. Semmis az a kikötés, amely a gazdasági versenyt korlátozó megállapodás tilalmába ütközik, vagy egyébként a szabadalmi oltalomból eredő jogok társadalmi rendeltetésével össze nem függő célra irányul.

A szabadalmas a hasznosítási szerződés egész tartalma alatt szavatol azért, hogy harmadik személynek nincs a szabadalomra vonatkozó olyan joga, amely a hasznosítást akadályozza vagy korlátozza.

A szabadalmas szavatol azért is, hogy a találmány műszakilag megvalósítható.

A hasznosítási szerződés – egyéb kikötés híján - minden időbeli és területi korlátozás nélkül minden igénypontra, a hasznosítás minden módjára és mértékére kiterjed.

A hasznosítási szerződés csak kifejezett kikötés esetén ad kizárólagos jogot. Kizárólagos hasznosítási engedély esetén a jogszerű hasznosítón kívül a szabadalmas is hasznosíthatja a találmányt, kivéve, ha azt a szerződésben kifejezetten kizárták. A szabadalmas - a licencia díj arányos csökkentése mellett - megszüntetheti a hasznosítási engedély kizárólagosságát, ha a hasznosító az adott helyzetben általában elvárható időn belül nem kezdi meg a hasznosítást.

A szabadalmas köteles a hasznosítót a szabadalomra vonatkozó esetleges jogokról és fontos körülményekről tájékoztatni, a találmány megvalósításával kapcsolatos gazdasági, műszaki és szerzési ismereteket és tapasztalatokat azonban csak akkor köteles átadni, ha ebben kifejezetten megállapodtak.

A hasznosító az engedélyt harmadik személyre csak akkor ruházhatja át, illetve csak akkor adhat harmadik személynek további engedélyt a találmány hasznosítására, ha ezt a szabadalmas kifejezetten megengedte.

A szabadalmi licencszerződés a szabadalmi lajstromba bejegyezhető. Harmadik személyek vonatkozásában csak az így bejegyzett licenciára lehet hivatkozni.

A hasznosítási szerződés megszűnése:

A hasznosítási szerződés a jövőre nézve megszűnik a szerződésben megállapított idő elteltével vagy a szerződésben meghatározott körülmények bekövetkeztével, valamint akkor, ha a szabadalmi oltalom megszűnt.

A hasznosítási szerződés tartalma:

A felek a hasznosítási szerződés feltételeit szabadon állapítják meg, a szerződésre vonatkozó rendelkezésektől egyező akarrattal eltérhetnek, ha a jogszabály az eltérést nem tiltja.

A hasznosítási szerződésben célszerű pontosan rögzíteni, hogy az ügylet mire vonatkozik, tehát a szabadalmak (szabadalmi beje-

lentések) és az esetleges korlátozások pontos azonosítását, azt a tényt, hogy történik-e know-how átadás is, és ha igen, akkor az milyen formában áll rendelkezésre és kerül átadásra.

A licencia jogok adásánál fontos figyelemmel lenni arra, hogy a jogok nem ütközhetnek a versenytörvényben meghatározott tilalmakba.

Ha nem tiszta szabadalmi licenciáról van szó, akkor rögzíteni célszerű a licencia adó garanciális kötelezettségeit, ezzel összhangban pedig az ellenőrzésre vonatkozó jogát.

Nagyon lényeges a fizetési kötelezettségek pontos meghatározása. Amennyiben a díj az értékesítés után royalty formájában történí, meghatározandó a számítás és ellenőrzés módja, valamint a folyósítások esedékessége.

A hasznosítási szerződésre a továbbiakban a Polgári Törvénykönyv és a szabadalmi törvény rendelkezései az irányadók.

A hasznosító jogai bitorlás esetén:

Szabadalombitorlás esetén a licencia szerződés alapján hasznosító felhívhatja a szabadalmast, hogy a jogsértés abbahagyása iránt tegye meg a szükséges intézkedéseket. Ha a szabadalmas a felhívástól számított 30 napon belül nem intézkedik, a szabadalmi lajstromba bejegyzett hasznosító saját nevében felléphet a szabadalombitorlás miatt.

A szerződő felek általában együttműködnek a szabadalmat ért támadások elhárításában, és a szabadalom által biztosított kizárólagosság érvényesítésében.

Védjegylicencia szerződés:

A védjegylicencia szerződés alapján a védjegyoltalom jogosultja engedélyt ad a védjegy használatára, a használó pedig ennek fejében köteles díjat fizetni. A használati szerződés tartalmát a felek szabadon állapítják meg. Semmis azonban a használati szerződés, ha annak teljesítése a fogyasztók megtévesztését eredményezné.

Ugyancsak teljesen vagy részlegesen semmis a szerződés, ha kikötései a versenytörvénybe ütköznek.

A felek jogai és kötelezettségei:

A védjegyjogosult a használati szerződés tartalma alatt szavatol azért, hogy harmadik személynek nincs a védjegyre vonatkozó olyan joga, amely a használatot akadályozza vagy korlátozza.

A védjegyjogosult köteles a használót a védjegyre vonatkozó jogokról és fontos körülményekről tájékoztatni, a védjeggel kapcsolatos gazdasági, műszaki és szervezési ismereteket és tapasztalatokat azonban csak akkor köteles átadni, ha ebben kifejezetten megállapodtak. A használati szerződés külön kikötés hiányában minden korlát nélkül az árujegyzékben szereplő valamennyi áru-ra, illetve szolgáltatásra, a használat minden módjára és mértékére kiterjed.

A védjegyjogosult (licencia adó) a használónál ellenőrizheti a védjeggel ellátott áruk, illetve védjegy alatt nyújtott szolgáltatások minőségét, és a licenica szerződésben a minőséggel, az áru megjelenésével kapcsolatban követelményeket támaszthat.

A használati szerződés a védjegylajstromba bejegyezhető.

A további rendelkezések azonosak a szabadalmi licenica-szerződésnél ismertettekkel.

Használati mintaoltalomra adott licencia:

A hasznosítási szerződés (mintaoltalmi licencia szerződés) alapján a mintaoltalom jogosultja engedélyt ad a minta hasznosítására, a hasznosító pedig ennek fejében díjat fizet.

A szerződéssel kapcsolatos egyéb kikötések és megfontolások megegyeznek a szabadalmi licenciáknál ismertetettekkel.

Formatervezési mintahasznosítási szerződés (korábban ipari minta):

Hasznosítási szerződés (formatervezési minta licencszerződés) alapján a mintaoltalom jogosultja engedélyt ad a minta hasznosítására, a hasznosító pedig ennek fejében díjat fizet.

A formatervezési mintákkal kapcsolatos hasznosítási szerződések jelentősége várhatóan lényegesen megnövekszik azáltal, hogy 2002-től kezdődően a formatervezési mintaoltalom érvényességi ideje 25 év lesz a jelenlegi tíz év helyett.

Mikroelektronikai félvezető termékekre kötött licencszerződés:

A hasznosítási szerződés alapján az oltalom jogosultja engedélyt ad a topográfia hasznosítására, a hasznosító pedig ennek fejében díjat köteles fizetni.

A használati minta, a formatervezési minta és a topográfia oltalmára kötött licencszerződések további rendelkezéseire a szabadalmi licencszerződésnél írottak az irányadók.

Software licenciaszerződések:

A számítógépi programalkotás és a hozzá tartozó dokumentáció (gyűjtőnéven: software) tekintetében általában a softwaret előállító és azt forgalmazó cégek kötött licenciaszerződési feltételeket használnak.

A software akár forráskódban, akár zárt kódban vagy bármilyen más formában rögzített minden fajtája a felhasználói programmal és az operációs rendszerrel együttesen vagy külön-külön képezheti a licenciaforgalom tárgyát.

Programok esetén a program egyszeri futtatásához is a jogosult engedélyére van szükség.

Ilyen szerződések sok esetben típus-szerződések, és kizárólagos jogot szinte alig biztosítanak. Sok esetben a felhasználó a program futtatásával egyidejűleg elfogadja a licenciadó általános feltételeit.

Típusszerződések alkalmazása:

A software kivételével nem ajánljuk a típusszerződés alkalmazását sem licenciadás, sem licencivétel tekintetében, ezeknél mindig a konkrét ügyre kidolgozott szerződés szolgálja a legjobban a felek érdekét.

Ellenőrző lista licenciaszerződésekhez.

Ezt az ellenőrző listát azért tesszük közzé, hogy a licenciaszerződés előkészítése és létesítése során útbaigazításul szolgáljon. Az itt felsorolt kérdésekre a szerződésben célszerű kitérni.

Licenciaszerződés:

1. Szerződő felek:

Felek megnevezése a jogviszonyban elfoglalt helye (pl. licencadó, licencvevő) székhelye, üzletvitel helye.

II. A szerződés célja (a szerződés céljának meghatározása inkább az angolszász jogterületen szokásos, de előnyös lehet a hazai gyakorlatban is.)

III. Szerződés tárgya (a szerződés tárgya fejezetben célszerű meghatározni, mi a szolgáltatás, tehát licencia adás vagy licencia vétel tárgya, mi tartozik még az esetleges konkrét oltalmi jogokon kívül a szerződés tárgyában.

A szerződésben használt meghatározások (célszerű a szerződés céljára egy olyan quazi szótár összeállítása, hogy szerződés keretében mit értünk tervdokumentáció alatt, milyen mértékegységben készült, mit értünk más fogalom meghatározás alatt.

IV. Jogok átadása - átvétel

1. Mire terjed ki az átadott jog (kizárólagos hasznosításra, forgalomba hozatalra, stb.)

2. Betanítási kötelezettség, (miért felel a betanító, licencadó, a betanítás elvégzéséért, vagy a betanítás eredményességéért, stb.)

3. A hasznosítás megkezdésének időpontja.

4. Ellenérték, ellenszolgáltatás, ennek pontos meghatározása (pl. egyösszegű díj, százalékos díj, royalty)

5. Fizetési kötelezettségek teljesítése, fizetési biztosítékok, a könyvvizetés ellenőrzése.

V. A szerződés területi hatálya

1. A szerződés időtartama
2. A szerződésből eredő jogviták békés rendezése
3. Eshetőlegesen alkalmazandó jog kikötése
4. A jogviták elbírálására meghatározott szerv; (rendes bíróság vagy választottbíróság.)
5. A bíróság illetékességének kikötése.
6. A szerződés lejárta
7. Felmondási okok
8. Rendkívüli felmondás jogának kikötése

